

ZAKON O SLOBODI PRISTUPA INFORMACIJAMA

"Sl. glasnik RS", br. 20/2001

Glava I

UVODNE ODREDBE

Cilj

Član 1

Cilj ovog zakona je:

(a) da se ustanovi da informacije pod kontrolom javnog organa predstavljaju javno dobro od vrednosti i da javni pristup ovim informacijama promoviše veću transparentnost i odgovornost tih javnih organa, te da su ove informacije neophodne za demokratski proces;

(b) da se ustanovi da svako lice ima pravo pristupa ovim informacijama u najvećoj mogućoj meri u skladu sa javnim interesom, te da javni organi imaju odgovarajuću obavezu da objave informacije; i

(v) da omogući svakom fizičkom licu da zatraži izmenu i daje komentar na svoje lične informacije pod kontrolom javnog organa.

Tumačenje

Član 2

Ovim zakonom se olakšava i promoviše, u najvećoj meri, i bez odlaganja objavljivanje informacija koje se nalaze pod kontrolom javnog organa, po najnižoj prihvatljivoj ceni.

Definicije

Član 3

U smislu ovog zakona:

(1) "informacija" je svaki materijal kojim se prenose činjenice, mišljenja, podaci ili bilo koji drugi sadržaj, uključujući svaku kopiju ili njen deo, bez obzira na oblik ili karakteristike, kao i na to kada je očišćena i kako je klasifikovana;

(2) "javni organ" je svaki republički organ, gradski organ, opštinski organ ili bilo koji organ u Republici Srpskoj kako sledi:

a) izvršni organ;

b) zakonodavni organ;

v) pravosudni organ;

g) organ koji obavlja javnu funkciju, a imenovan je ili ustanovljen u skladu sa zakonom;

d) bilo koji drugi upravni organ;

đ) pravno lice koje je u vlasništvu ili koje kontroliše javni organ;

(3) "kontrola" znači ili raspolaganje informacijama ili kontrola pristupa informacijama;

(4) "lična informacija" je svaka informacija koja se odnosi na fizičko lice koje se može direktno ili indirektno identifikovati činjenicama kao što su, ali nisu ograničene na, identifikacioni broj ili fizički, mentalni, ekonomski, etnički, verski, kulturni ili socijalni identitet tog lica;

(5) "nadležni javni organ" je javni organ koji ima kontrolu nad traženom informacijom, a to je javni organ koji je sačinio informaciju ili za koga je sačinjena informacija. Ako se javni organ koji je sačinio informaciju ili za koga je sačinjena informacija ne može utvrditi, onda je nadležan onaj javni organ čija je funkcija najbliža traženoj informaciji.

Glava II

PRISTUP INFORMACIJAMA

Pravo pristupa

Član 4

Svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje; su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da objavi takve informacije. Ovo pravo pristupa podleže samo formalnim radnjama i ograničenjima kako je utvrđeno u ovom zakonu.

Utvrdjivanje izuzetka

Član 5

Izuzetak od objavljivanja tražene informacije se utvrđuje samo u slučajevima kada nadležni javni organ:

(a) utvrdi izuzetak u smislu čl. 6, 7. ili 8. za celu informaciju ili deo informacije, i

(b) odredi, nakon obavljenog ispitivanja javnog interesa u smislu člana 9., da objavljivanje informacije nije od javnog interesa.

Izuzeci kod funkcija javnih organa

Član 6

Nadležni javni organ može da utvrdi izuzetak, u slučajevima kada se otkrivanjem informacije osnovano može očekivati izazivanje značajne štete po legitimne ciljeve sledećih kategorija u Republici Srpskoj:

(a) interesi odbrane i sigurnosti, kao i zaštita javne bezbednosti;

(b) sprečavanje kriminala i svako otkrivanje kriminala;

(v) zaštita procesa donošenja odluke od strane javnog organa u davanju mišljenja, saveta ili preporuka od strane javnog organa, zaposlenog lica u javnom organu, ili svakog lica koje vrši aktivnosti za ili u ime javnog organa, a ne obuhvata činjenične, statističke, naučne ili tehničke informacije.

Izuzetak kod poverljivih komercijalnih informacija

Član 7

Kada nadležni javni organ opravdano utvrdi da zahtev za pristup informacijama uključuje poverljive komercijalne interese treće strane, nadležni javni organ će dopisom, po hitnom postupku, obavestiti treću stranu o pojedinostima zahteva.

Dopisom se treća strana informiše o neposrednom objavljivanju informacija, osim ako treća strana, u roku od 15 dana od prijema ovog dopisa, ne odgovori u pisanoj formi da takve informacije smatra poverljivim i navede razloge za štetu koja bi proistekla iz objavljivanja informacija. Nakon prijema takvog odgovora, nadležni javni organ će utvrditi izuzetak.

Izuzetak kod zaštite privatnosti

Član 8

Nadležni javni organ će utvrditi izuzetak kada opravdano utvrdi da tražene informacije uključuju lične interese koje se odnose na privatnost trećeg lica

Ispitivanje javnog interesa

Član 9

(1) Nadležni javni organ će objaviti traženu informaciju, bez obzira na utvrđeni izuzetak, ako je to opravdano javnim interesom i uzeti u obzir svaku korist i svaku štetu koje mogu proisteći iz toga.

(2) U donošenju odluke da li je objavljivanje informacija opravdano javnim interesom, nadležni javni organ će razmotriti okolnosti kao što su (ali nisu ograničene na), svako nepoštovanje zakonske obaveze, postojanje bilo kakvog prestupa, sudsku pogrešku, zloupotrebu vlasti ili nemar u obavljanju službene

dužnosti, neovlašćeno korišćenje javnih fondova, ili opasnost po zdravlje ili bezbednost pojedinca, javnosti ili okoline.

(3) Ako je utvrđeno da je objavljivanje traženih informacija, koju je nadležni javni organ utvrdio kao izuzetak u smislu čl. 7. ili 8., u javnom interesu, nadležni javni organ će dopisom obavestiti treću stranu da će informacije biti objavljene po isteku roka od 15 dana od dana prijema ovog dopisa. Treća strana će takođe biti dopisom obavještena o pravu žalbe, nadležnom organu kome se žalba podnosi, uz neophodne informacije u vezi sa obraćanjem takvom organu, kao i krajnji rok i troškove za podnošenje žalbe. Treća strana će takođe dopisom biti obavještena o pravu obraćanja Ombudsmenu Republike Srpske, a ovaj dopis će sadržavati sve neophodne informacije za obraćanje ovoj kancelariji.

Razdvajanje informacija na delove

Član 10

Ako je deo traženih informacija utvrđen kao izuzetak, nadležni javni organ će izdvojiti takav deo i objaviti ostatak informacija, osim ako zbog ovog razdvajanja informacije nisu postale nerazumljive.

Glava III

POSTUPAK PRISTUPA INFORMACIJAMA

Podnošenje zahteva

Član 11

(1) Zahtevi za pristup informacijama se podnose onom javnom organu za kojeg podnosilac zahteva smatra da je nadležan.

(2) Javni organ neće ispitivati niti zahtevati razloge opravdanosti zahteva.

Zahtev za pristup informaciji mora:

- (a) biti u pisanoj formi, napisan na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine;
- (b) sadržavati dovoljno podataka u vezi sa prirodom i/ili sadržajem informacija, kako bi se omogućilo da javni organ sprovede redovne aktivnosti u cilju pronalaženja zahtevanih informacija; i
- (v) uključiti ime podnosioca zahteva kao i podatke za kontakte sa podnosiocem zahteva

(3) Ako se zahtev odnosi na ličnu informaciju, onda zahtev, pored ispunjavanja uslova iz stava 2. samo sačinjava fizičko lice na kojeg se zahtev odnosi, ili zakonski zastupnik podnosioca zahteva ili lice kojeg je podnosilac zahteva ovlastio u pisanoj formi za pristup informaciji. Ako je zahtev sačinjen od strane lica na koje se odnosi, ovo lice će potpisati zahtev i pokazati svoj zakonom utvrđen lični dokumenat sa fotografijom. Ako je zahtev sačinjen od strane zakonskog zastupnika podnosioca zahteva ili lica koje je ovlašćeno za pristup informaciji, to lice će potpisati zahtev, pokazati svoj zakonom utvrđen lični dokumenat sa fotografijom, dokaz o zakonskom zastupanju ili punomoć, kao i kopiju zakonom utvrđenog ličnog dokumenta podnosioca zahteva.

Nemogućnost postupanja u skladu sa zahtevom

Član 12

(1) Ako javni organ nije u mogućnosti da udovolji zahtevu zbog nedostatka formalnih uslova koji su predviđeni st. 2. i 3. člana 11., on će, što je pre moguće, ali najkasnije osam dana od dana prijema zahteva, pismeno obavestiti podnosioca zahteva kada je takvo obaveštavanje moguće, da zahtev ne može da bude obrađen iz navedenog razloga. Ovim dopisom će obavestiti podnosioca o mogućnosti podnošenja žalbe određenom organu kome žalba treba da bude upućena, uključujući neophodne podatke za kontakte sa takvim organom, kao i troškove i rokove za podnošenje žalbe. Dopisom će takođe podnosilac zahteva biti obavešten o pravu obraćanja Ombudsmenu Republike Srpske, a sadržavaće i sve neophodne informacije za kontakte.

(2) Za zahteve koji nisu u skladu sa članom 11. 2. (b) obavest iz stava (1) će takođe sadržavati sva specifična pitanja koja mogu razjasniti zahtev, kao i kopiju vodiča, u smislu člana 20. a).

(3) Dopisom predviđenim ovim članom podnosilac zahteva će biti obavešten da će se preinačeni zahtev tretirati kao novi zahtev.

Određivanje nadležnog javnog organa

Član 13

(1) Ako javni organ koji primi zahtev nije nadležan, on će, u roku od 15 dana od dana prijema zahteva, proslediti zahtev nadležnom javnom organu i dopisom o tome obavestiti podnosioca zahteva. Zahtev se neprosleđuje ako se u navedenom vremenskom periodu utvrdi da je tražena informacija pod kontrolom javnog organa koji je primio zahtev, a nadležni javni organ, nakon što je obavešten o pojedinostima ovog zahteva, nema prigovora da javni organ koji je primio zahtev obradi takav zahtev. Javni organ koji je primio zahtev smatra se nadležnim javnim organom i obrađuje zahtev u smislu člana 14. ovog zakona.

(2) Ako se ne može utvrditi sedište nadležnog javnog organa, a u slučaju kada javni organ koji primi zahtev ima kontrolu nad traženom informacijom, javni organ koji je primio zahtev se smatra nadležnim javnim organom. Ako se ne može utvrditi sedište nadležnog javnog organa, a u slučaju kada javni organ koji je primio zahtev nema kontrolu nad traženom informacijom, javni organ koji je primio zahtev će u vremenskom periodu utvrđenom u stavu (1) dopisom obavestiti podnosioca zahteva da zahtev ne može biti obrađen iz ovog razloga.

Postupanje nadležnog javnog organa po prijemu zahteva

Član 14

(1) Po prijemu zahteva za pristup informaciji, nadležni javni organ preduzima sve redovne mere da prikupi zahtevane informacije i razmotri sve činjenice i okolnosti koje su značajne za obradu zahteva.

(2) Ako se odobri pristup informaciji, bilo delimičnoj ili celoj informaciji, nadležni javni organ dopisom o tome obaveštava podnosioca zahteva. Dopisom se:

a) obaveštava podnosilac zahteva o mogućnosti ličnog pristupa informacijama u prostorijama nadležnog javnog organa, i

b) obaveštava podnosilac zahteva o mogućnosti umnožavanja, procenjenim troškovima umnožavanja, te da se umnožavanje podnosiocu zahteva obezbeđuje nakon izvršene uplate. Kada je umnožavanje informacije veoma složeno ili dugotrajno, umnožavanje se obezbeđuje podnosiocu zahteva u vreme koje je prihvatljivo i za podnosioca zahteva i za nadležan javni organ; i/ili prilaže kopija tražene informacije kada se ona obezbeđuje besplatno u smislu člana 16. ovog zakona.

(3) Ako se odbije pristup informaciji, bilo delimičnoj ili celoj informaciji, nadležni javni organ dopisom o tome obaveštava podnosioca zahteva. Dopis treba Da:

(a) sadrži zakonski osnov za status izuzeća informacije, uz navode članova ovog zakona na koje se poziva, kao i sva materijalna pitanja koja su važna za odluku, što uključuje i uzimanje u obzir faktora javnog interesa; i

(b) obaveštava podnosioca zahteva o pravu podnošenja žalbe, određenom organu, a što uključuje neophodne podatke za kontakte sa takvim organom, krajnji rok za podnošenje žalbe kao i troškove podnošenja žalbe. Ovaj dopis upućuje podnosioca zahteva na pravo da se obrati Ombudsmenu Republike Srpske i sadržava neophodne podatke za kontakte sa ovom kancelarijom.

(4) Rok za obaveštenje podnosioca zahteva kako je utvrđeno u stavu (2) i stavu (3) ovog člana je 15 dana od dana prijema zahteva. Za zahteve koji se obrađuju u smislu člana 7. i/ili člana 9. (3) ovaj rok se produžava za vremenski period utvrđen u ovim članovima. Podnosilac zahteva će dopisom, a po hitnom postupku, biti obavešten o produženju roka kao i o razlozima za to produženje.

Jezik na kojem su informacije dostupne

Član 15

(1) Pristup informacijama biće obezbeđen na jednom od zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine, kao i na originalnom jeziku koji je različit od jednog od zvaničnih jezika, ako je to moguće učiniti.

(2) Nadležni javni organ nije dužan da prevodi informacije sa jednog na drugi službeni jezik u Bosni i Hercegovini.

Troškovi umnožavanja

Član 16

Javni organ ne naplaćuje naknade ili takse za podnošenje zahteva ili za dopise u smislu ovog zakona. Naknade se naplaćuju samo za stvarni trošak umnožavanja, a utvrđuje se uputstvom Ministarstva pravde koje se donese u smislu ovog zakona. Za standardnu veličinu fotokopija, prvih deset strana se ne naplaćuje.

Glava IV

LIČNE INFORMACIJE

Pravo na izmenu ili davanje komentara na lične informacije

Član 17

(1) Svako lice ima pravo da obezbedi da njegove lične informacije koje su pod kontrolom javnog organa budu tačne ili, u odnosu na svrhu prikupljanja ili korišćenja informacija, da budu aktuelne, kompletne, relevantne za zakonsku namenu zbog koje su arhivirane, te da na bilo koji drugi način nisu pogrešne.

(2) Nakon odobravanja pristupa ličnim informacijama, podnosilac zahteva može postupiti u smislu stava (1), tako što podnosi:

(a) zahtev za izmenu. Zahtev za izmenu može se odbiti samo ako nadležni javni organ utvrdi da informacije na koje se zahtev odnosi ispunjavaju uslove iz stava (1). Ako se zahtev odbije, nadležni javni organ dopisom o tome obaveštava podnosioca zahteva, a ovaj dopis mora ispunjavati uslove utvrđene u članu 14. (3) (b) ovog zakona, i/ili

(b) komentar koji se dodaje na lične informacije. Komentar mora potpisati podnosilac zahteva, te se mora odnositi na informacije na koje se dodaje. Nadležni javni organ u roku od 15 dana od dana prijema komentara dopisom obaveštava podnosioca zahteva da je takav komentar dodat informacijama.

Glava V

ODGOVORNOSTI JAVNIH ORGANA

Obaveza pomaganja

Član 18

Javni organ preduzima sve redovne mere pomoći svakom fizičkom ili pravnom licu koje traži da ostvari bilo koje pravo u smislu ovog zakona

Službenik za informisanje

Član 19

Svaki javni organ imenuje službenika za informisanje koji obrađuje zahteve sačinjene u okladu sa ovim zakonom. Nakon imenovanja službenika za informisanje, njegovo ime i podaci za kontakt se dostavljaju Ombudsmenu Republike Srpske.

Obaveza dostavljanja

Član 20

Svaki javni organ dostavlja:

(a) vodič kojim se svakom licu omogućava pristup informacijama pod kontrolom javnog organa uključujući, ali nije ograničeno na, informacije potrebne za obraćanje javnom organu i njegovom službeniku za informisanje, bitne elemente postupka podnošenja zahteva, zajedno sa uzorkom zahteva u pisanoj formi, informacije o kategorijama izuzetaka, postupku pristupa informacijama, troškovima umnožavanja, pristupu pravnom leku, i svim bitnim rokovima Vodič takođe upućuje na indeksregistar kako je utvrđeno u tački (b), kao i na način pristupa registru.

Vodič se dostavlja Ombudsmenu Republike Srpske, svakoj javnoj i svakoj pravnoj biblioteci u Bosni i Hercegovini i kada je moguće putem Interneta, a dostupan je na zahtev. Ovaj vodič je besplatan.

(b) indeks-registar, vrstu informacija koje su pod kontrolom javnog organa, oblik u kojem su informacije na raspolaganju, kao i podatke o tome gde se može pristupiti tim informacijama. Ovaj indeks-registar se stavlja na raspolaganje u smislu obaveza o dostavljanju, kako je utvrđeno u tački (a) ovog člana;

(v) statističke podatke, po tromesečnom izveštaju, koji se odnose ali nisu ograničeni, na broj primljenih zahteva, vrstu traženih informacija, utvrđene izuzetke, kao i odluke koje se donesu u toku postupka, te konačne odluke. Ovi statistički podaci se dostavljaju Narodnoj skupštini Republike Srpske i Ombudsmenu Republike Srpske, a dostupni su na zahtev;

(g) godišnji izveštaj, u kojem se detaljno navode funkcije, politika, poslovi i organizaciona struktura i finansijski poslovi javnog organa, što uključuje, ali nije ograničeno, na njegov predloženi budžet i godišnji finansijski izveštaj koji sadrži detalje o ostvarenim prihodima i rashodima u prethodnoj godini. Ovaj izveštaj se dostavlja Narodnoj skupštini Republike Srpske, a dostupan je na zahtev.

Glava VI

OMBUDSMEN

Ombudsmen

Član 21

Ombudsmen Republike Srpske obavlja svoje funkcije u smislu ovog zakona, a u skladu sa njegovim mandatom i odgovornostima, kako je utvrđeno članom II.1. Ustava Bosne i Hercegovine i Aneksom 6. Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, kao i u skladu sa svim kasnije donesenim propisima koji regulišu njegovu nadležnost i odgovornost.

Aktivnosti Ombudsmena

Član 22

U obavljanju funkcija u smislu ovog zakona, Ombudsmen Republike Srpske može inter alia da razmatra:

a) sačinjavanje i dostavljanje informacija, kao što su vodiči i opšte preporuke za olakšavanje sprovođenja i upotrebe ovog zakona;

b) uključivanje u godišnji izveštaj posebnog dela koji se odnosi na njegove aktivnosti u smislu ovog zakona; i

v) predlaganje instrukcija o primeni ovog zakona svim nadležnim ministarstvima unutar Republike Srpske, u saradnji sa institucijama Ombudsmena Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.

Glava VII

ZAVRŠNE ODREDBE

Saradnja

Član 23

Svaki javni organ u Republici Srpskoj je dužan pružiti pomoć javnim organima Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine kada primena odgovarajućih zakona o slobodi informisanja zahteva njihovu saradnju.

Odgovornost za primenu Zakona

Član 24

(1) Vlada Republike Srpske će, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, potpisati zajednički dogovor sa Savetom ministara Bosne i Hercegovine i Vladom Federacije Bosne i Hercegovine u cilju primene člana 23. ovog zakona.

(2) Ministarstvo pravde preduzima sve odgovarajuće mere, uključujući, ali bez ograničenja na donošenje uputstva, radi obezbeđenja propisanog i efikasnog sprovođenja ovog zakona. Ministarstvo pravde će, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, doneti uputstvo kojim se regulišu troškovi umnožavanja u smislu člana 16. ovog zakona.

Zakon u odnosu na druge zakone

Član 25

(1) Ukoliko su odredbe Zakona o državnoj upravi, Zakona o opštem upravnom postupku, Zakona o upravnim sporovima ili drugih zakona koji su na snazi u Republici Srpskoj u suprotnosti sa ovim zakonom primenjivaće se odredbe ovog zakona.

(2) Ovim se zakonom ne umanjuju prava i obaveze lica koje se odnose na pristup informacijama kako je regulisano zakonima o sudskom postupku, uključujući dokazni postupak u skladu sa zakonima koji se odnose na profesionalne povlastice utvrđene zakonom, ili u skladu sa zakonima o administrativnim taksama, uključujući takse za pribavljanje originalne dokumentacije, a izuzimajući takse za podnošenje zahteva ili donošenja odluke.

Naročito, ovim zakonom ne umanjuju se prava fizičkog ili pravnog lica koja se odnose na podnošenje žalbe u upravnom postupku i prava na razmatranje predmeta pred sudom.

(3) Svako kršenje ovog zakona podleže sankcijama u skladu sa Krivičnim zakonikom Republike Srpske, Zakonom o prekršajima, zakonima iz oblasti uprave i u skladu sa drugim zakonima koji su važeći na teritoriji Republike Srpske.

(4) Zakonski akt koji se usvoji nakon ovog zakona, a čija svrha nije izmena ovog zakona, neće ograničiti prava i obaveze koje su utvrđene ovim zakonom.

Prelazne odredbe

Član 26

Svaki javni organ u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona dužan je da primeni član 20. (a) i (b).

Stupanje na snagu

Član 27

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", a počće se primenjivati šest meseci nakon stupanja na snagu.